

Forvaltningsrevisjon | Rana kommune
Rapportering på ikke-økonomisk måloppnåelse
Prosjektplan

Januar 2023

«Forvaltningsrevisjon av rapportering på
ikke-økonomisk måloppnåelse -
prosjektplan»

Januar 2023

Prosjektplanen er utarbeidet for Rana
kommune av Deloitte AS.

Deloitte AS
Postboks 6013 Postterminalen, 5892
Bergen
tlf: 55 21 81 00
www.deloitte.no
forvaltningsrevisjon@deloitte.no

Innhold

1	Formål og problemstillinger	2
2	Revisjonskriterier	3
3	Metode	5
4	Tid og ressursbruk	6

1 Formål og problemstillinger

1.1 Bakgrunn

Deloitte har i samsvar med bestilling fra kontrollutvalget i møte den 02.12.2022, sak 066/22 utarbeidet en prosjektplan for forvaltningsrevisjon av rapportering på ikke-økonomisk måloppnåelse i Rana kommune.

1.2 Formål og problemstillinger

Formålet med prosjektet vil være å undersøke hvordan rapportering på ikke-økonomisk måloppnåelse er organisert i Rana kommune, samt om kommunen har etablert system og rutiner som sikrer tilstrekkelig og tidsriktig rapportering til folkevalgte.

Med bakgrunn i formålet er det utarbeidet følgende problemstillinger som vil bli undersøkt:

- 1) I hvilken grad siker kommunen at mål er tydelig definert, strukturert og sammenhengende mellom ulike nivå i kommunen?
- 2) Hvordan er rapportering på ikke-økonomisk måloppnåelse organisert i Rana kommune?
 - a) I hvilken grad er det etablert faste kanaler, møter, tidspunkt eller lignende for rapportering på ikke-økonomisk måloppnåelse?
 - b) I hvilken grad er det etablert tydelig fordeling av ansvar og myndighet for rapportering på ikke-økonomisk måloppnåelse innad i tjenesteområdene i kommunen?
 - c) I hvilken grad er det etablert tydelig fordeling av ansvar og myndighet for rapportering på ikke-økonomisk måloppnåelse mellom/på tvers av tjenesteområdene i kommunen (i tilfeller der det er vedtatt tverrsektorielle mål)?
- 3) I hvilken grad er det etablert tilfredsstillende system, rutiner og maler for rapportering på ikke-økonomisk måloppnåelse til politisk nivå?
 - a) I hvilken grad er det etablert tilfredsstillende system, rutiner og maler for å sikre tilstrekkelig rapportering på oppnåelse vedtatte mål, planer eller strategier?
 - b) I hvilken grad er det etablert tilfredsstillende rutiner for å rapportere om eventuelle uventede hendelser, avvik eller kapasitetsutfordringer som vil kunne påvirke ikke-økonomisk måloppnåelse?
- 4) I hvilken grad blir det rapportert tilstrekkelig og tidsriktig om ikke-økonomisk måloppnåelse i kommunen, herunder avvik eller uventede hendelser egnet til å kunne påvirke måloppnåelsen?

1.3 Avgrensning

Forvaltningsrevisjonen er avgrenset til å gjelde ikke-økonomisk rapportering til kommunestyret. Måloppnåelse knyttet til budsjett og økonomi er derfor ikke en del av denne revisjonen.

2 Revisjonskriterier

2.1 Innledning

Revisjonskriteriene vil bli hentet fra og utledet av autoritative kilder, rettsregler, politiske vedtak og fastsatte retningslinjer. Revisjonskriteriene under er ikke uttømmende for hva som kan være relevant i forvaltningsrevisjonen. Andre kriterium vil kunne komme til dersom det skulle være nødvendig for å få en fullstendig undersøkelse og vurdering av problemstillingene.

2.2 Krav i lov og forskrift

2.2.1 Internkontroll

§ 13-1 i kommuneloven omtaler kommunedirektørens oppgaver og myndighet. Her står det at kommunedirektøren skal lede den samlede kommunale administrasjonen, med de unntak som følger av lov, og innenfor de instruks, retningslinjer eller pålegg kommunestyret gir.

Det står videre i § 25-1 at kommunedirektøren har ansvar for internkontrollen i kommunen og at internkontrollen skal være systematisk og tilpasset virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Ved internkontroll etter § 25-1 skal kommunedirektøren:

- a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- c) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

2.2.2 Overordnede krav til rapportering

Kommunedirektøren har etter kommuneloven § 13-1 ansvar for å påse at politiske vedtak blir iverksatt uten utgrunnet opphold. Dersom kommunedirektøren blir oppmerksom på forhold som har betydning for iverksetting av vedtak, skal kommunedirektøren gjøre de folkevalgte oppmerksomme på dette.

I § 14-7 i kommuneloven står det videre at kommunen skal utarbeide en årsberetning for kommunens samlede virksomhet. Årsberetningen skal blant annet redegjøre for:

virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne.

Plan- og bygningsloven beskriver krav til kommunal planlegging. Etter § 11-1 i plan- og bygningsloven har kommunen plikt til å utarbeide en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel. Det går også frem av § 11-1 hva kommuneplanen skal inneholde:

Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Det kan utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder.

Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 14-2 bokstav a kan inngå i eller utgjøre handlingsdelen

Kommuneplanens samfunnsdel skal også ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunen (§ 11-2). Det går videre frem at:

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal revideres årlig

2.2.3 Rapportering etter særlover

Krav til kommunens rapportering går også frem av en rekke særlover. Eksempelvis skal kommunestyret i henhold til barnevernsloven § 15-3 få en redegjørelse om tilstanden i barnevernstjenesten minst én gang i året. Videre skal kommunen i henhold til opplæringsloven § 13-3e utarbeide en årlig rapport om tilstanden i grunnskoleopplæring og videregående opplæring som skal drøftes av kommunestyret.

2.3 KS' veileder for internkontroll og rapportering

KS har utarbeidet en veileder for internkontroll og rapportering¹. I veilederen fremgår det at rapportering på oppfølging av politiske vedtak bør omfatte status for vedtak, samt en oppsummering av oppfølging og gjennomføring av vedtaket. Det står videre at det kan være hensiktsmessig å gjennomføre årlig rapportering etter ulike særlover som en del av kommunens generelle årsrapport til de folkevalgte. Det påpekes i veilederen at dette vil kunne forenkle rapporteringen for administrasjonen, samt bidra til at informasjonen blir mer tilgjengelig og mindre krevende å forholde seg til for det folkevalgte. Videre står det i veilederen at:

KS tror det vil være forenklerende og effektiviserende for administrasjonen om man i hver kommune klarer å «harmonisere» rapporteringen – både den årlige og den som skjer flere ganger per år – i forståelsen av at informasjonen som gis, er på omtrent samme nivå og at volum og detaljeringsgrad er gjennomtenkt. Dette vil også gjøre det enklere å være folkevalgt ved at informasjonen gis på samme måte og til samme tid for flere tjenester og områder fremfor mange ulike rapporter og oppsett

Å legge frem en samlet rapport kan bidra til å skape helhetsforståelse, og den kan også bidra til andre diskusjoner og refleksjoner enn om det legges frem særskilte rapporter på ulike deler av kommunens virksomhet. Vi anbefaler derfor at det legges frem en samlet rapport fremfor flere særskilte rapporter på for eksempel internkontroll, avvik, tjenestekvalitet og så videre.

Etter § 25-2 skal kommunedirektøren rapportere til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året. Det vil være naturlig at også dette tas inn i årsrapporten, sammen med øvrig rapportering.

2.4 Kommunale styringsdokument og vedtak

Relevante kommunale styringsdokument og vedtak kan bli benyttet som revisjonskriterium. Dette kan for eksempel dreie seg rutiner, retningslinjer eller andre føringer for rapportering til politisk nivå.

¹ KS. Orden i eget hus. Kommunedirektørens internkontroll

3 Metode

Deloitte utfører forvaltningsrevisjon i samsvar med gjeldende standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001). Alle prosjekt blir kvalitetssikret i samsvar med kravene til kvalitetssikring i Deloitte Policy Manual (DPM).

3.1 Dokumentanalyse

Rettsregler og kommunale vedtak vil bli gjennomgått og benyttet som revisjonskriterium. Videre vil informasjon om Rana kommune og dokumentasjon på etterlevelse av interne rutiner, regelverk mm. bli samlet inn og analysert. Innsamlet dokumentasjon vil bli vurdert opp mot revisjonskriteriene.

3.2 Intervju

For å få supplerende informasjon til skriftlige kilder vil Deloitte intervju utvalgte personer fra Rana kommune som er involvert i rapportering på ikke-økonomisk måloppnåelse til politisk nivå. Vi tar sikte på å gjennomføre ca. 17-18 intervju. Aktuelle personer for intervju er rådmann, kommunaldirektører for kommunens tjenesteområder og avdelingsledere fra utvalgte avdelinger. I tillegg ønsker vi å gjennomføre korte intervju med alle gruppelederne i partiene som er representert i kommunestyret.

3.3 Gjennomgang av rapportering på utvalgte målsetninger

Revisjonen vil som en del av forvaltningsrevisjonen utføre en gjennomgang av hvordan administrasjonen har rapportert på utvalgte politiske vedtatte mål, planer eller strategier til politisk nivå, fordelt på kommunens ulike tjenesteområdene.

3.4 Verifisering og høring

Oppsummering av intervju vil bli sendt til de intervjuede for verifisering, og det er informasjon fra de verifiserte intervjureferatene som vil bli benyttet i rapporten. Datadelen av rapporten vil bli sendt til rådmannen for verifisering, og eventuelle faktafeil vil bli rettet opp i den endelige versjonen. Deretter vil hele rapporten, inkludert vurderingsdeler og eventuelle forslag til tiltak, bli sendt til rådmannen for uttale. Rådmannen sin høringsuttale vil bli vedlagt den endelige rapporten som blir sendt til kontrollutvalget.

4 Tid og ressursbruk

4.1 Nøkkelpersonell

Birte Bjørkelo er oppdragsansvarlig partner på oppdraget, mens Miriam Sethne (manager) vil være prosjektleder. I tillegg vil prosjektet bemannes med en seniorkonsulent fra Deloitte's forvaltningsrevisjonsteam. Deloitte har satt sammen et team som sikrer at prosjektet blir gjennomført i samsvar med gjeldende retningslinjer, samt med nødvendig kompetanse og erfaring innenfor kommunal revisjon.

4.2 Ressursbruk

Med utgangspunkt i prosjektet sin karakter og planen som er lagt for hvordan prosjektet skal bli gjennomført vil det ta totalt 380 timer å gjennomføre prosjektet. Dette inkluderer forberedelse av prosjektet, utarbeidelse av problemstillinger og prosjektplan, forberedelse og gjennomføring av datainnsamling, analyse av data og utarbeidelse og kvalitetssikring av rapport. Timetallet omfatter også presentasjon av ferdig rapport for kontrollutvalget.

Timeestimatet inkluderer ikke forberedelse og gjennomføring av presentasjon i kommunestyret. En eventuell presentasjon av rapporten i kommunestyret vil bli fakturert etter medgått tid, inntil 6 timer i tillegg til det totale timetallet som er presentert over.

Se vedlegg for oversikt over timefordeling.

4.3 Gjennomføringsplan

Oppstart av prosjektet vil være februar 2023 og rapporten vil være klar for oversendelse til kontrollutvalget ved sekretariatet innen midten av september 2023.² For å kunne gjennomføre prosjektet innen denne fristen og med stipulert timebruk er det nødvendig at kommunen sender over etterspurt dokumentasjon innen de frister som blir satt, og at utvalgte personer stiller til og verifiserer intervju.

Fakturering av kostnadene ved prosjektet vil skje i samsvar med avtale mellom Rana kommune og Deloitte.

Bergen, 17. januar 2023

Birte Bjørkelo

Oppdragsansvarlig partner

² Deloitte gjennomfører alltid en uavhengighetssjekk før oppstart av prosjekter for å sikre at vi oppfyller uavhengighetskravene som stilles til revisor, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 16. Gjennomføringen av prosjektet forutsetter at denne sjekken ikke avdekker *faktiske uavhengighetskonflikter* (for eksempel at vi står i fare for å revidere eget arbeid, nære relasjoner o.l.) eller *tilsynelatende uavhengighetskonflikter* (der det ikke er faktiske uavhengighetskonflikter, men det er kan være risiko for at tilliten til våre vurderinger og funn svekkes på grunn av ulike forhold knyttet til saken).

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's 330,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.

© 2023 Deloitte AS